

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [pt](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzii v súčasnosti pracujeme.

[angličtina](#)

Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov: [en](#).

Swipe to change

Prispôsobenie vecných práv

Portugalsko

1 Ktoré vecné práva by mohli vyplývať z dedenia podľa právneho poriadku tohto členského štátu?

PREDBEŽNÁ POZNÁMKA

Predovšetkým treba upozorniť na to, že vecnými právami môžu byť práva na používanie (*direitos reais de gozo*) alebo záložné práva (*direitos reais de garantia*).

Po druhé, okrem vecných práv na hmotné veci časť právnej vedy obhajuje existenciu vecných práv na nehmotné veci.

V Portugalsku sa v právnom poriadku zakotvuje zásada uzavretého počtu, *numerus clausus*, alebo vyčerpávajúca povaha vecných práv [článok 1306 portugalského Občianskeho zákonníka (*Código Civil*)].

PRÁVA, KTORÉ MÔŽU BYŤ PREDMETOM DEDENIA

Skupina práv, ktoré nezaniikajú úmrtím svojho nositeľa, ale pokračujú aj po ňom, môže byť predmetom dedenia.

V článku 2025 portugalského Občianskeho zákonníka sa uvádzajú tieto ustanovenia, pokiaľ ide o to, čo môže byť predmetom dedenia:

„1 – Právne vzťahy, ktoré zanikajú úmrtím svojho príslušného vlastníka z dôvodu svojej povahy alebo zo zákona, nie sú predmetom dedenia.

2 – Odňateľné práva takisto môžu zaniknúť smrťou nositeľa, ak to tak nositeľ stanovil.“

Napríklad užívacie práva a vecné práva na používanie a na užívanie nehnuteľnosti sú vecné práva, ktoré zo zákona zanikajú úmrtím ich nositeľa (článok 1476 ods. 1 písm. a) a článok 1485 Občianskeho zákonníka).

Aktuálne znenie Občianskeho zákonníka je k dispozícii v portugalčine na adrese:

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=775&tabela=leis&so_miolo=&

S výnimkou užívacieho práva (článok 1443 Občianskeho zákonníka), vecných práv na používanie a na užívanie nehnuteľnosti (článok 1485 Občianskeho zákonníka), vecných práv, na ktoré sa vzťahuje niektorá zo situácií uvedených v článku 2025 Občianskeho zákonníka, alebo iných prípadov osobitne stanovených v iných právnych ustanoveniach, zvyšné vecné práva spravidla môžu byť predmetom dedenia.

Určité práva sú obmedzené, napríklad vecné práva týkajúce sa registrovaných zbraní, ktoré sa môžu dediť len za istých podmienok uvedených v článku 37 právneho rámcu pre zbrane a muníciu (*Regime Jurídico das Armas e Munições*), ktorého znenie je takéto:

„1 – Nadobudnutie akejkoľvek registrovanej zbrane prostredníctvom dedenia je povolené na základe schválenia národného riaditeľa polície *Polícia de Segurança Pública – PSP* (policajný zbor).

2 – Na účely predchádzajúceho odseku sa existencia zbraní musí nahlásiť PSP do 90 dní od úmrtia predchádzajúceho vlastníka alebo po objavení strelných zbraní osobou, ktorá ich má v držbe.

3 – Národný riaditeľ PSP môže povoliť registráciu zbrane v mene správcu dedičstva až do rozdelenia majetku zosnulej osoby, pričom v takom prípade je povinné uložiť zbraň do úschovy PSP.

4 – V prípade, že správca dedičstva alebo iný dedič spĺňa zákonné podmienky na držbu zbrane, je možné požiadať o registráciu v ich mene, ak zbraň ostáva v ich úschove.

5 – Na základe žiadosti správcu dedičstva možno zbraň previesť do vlastníctva strany, ktorá spĺňa kritériá na jej držbu, pričom nadobúdateľa vyberá zainteresovaná strana; alebo zbraň môže na aukcii predat' PSP, pričom cena prevodu bez poplatkov sa zaplatí v prospech dedičstva.

6 – Po ukončení rozdelenia dedičstva sa zbraň odovzdá dedičovi, a to za predpokladu, že spĺňa zákonné podmienky na držbu zbrane.

7 – Po uplynutí desiatich rokov, počas ktorých nebol na majetok vznesený nijaký nárok, tento majetok prepadá v prospech štátu.“

Právny rámec pre zbrane a muníciu, schválený zákonom č. 5/2006 z 23. februára 2006, je k dispozícii v portugalčine na adrese:

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=692&tabela=leis&so_miolo=

VECNE PRÁVA NA POUŽÍVANIE

V právnom poriadku sa stanovujú tieto vecné práva na používanie [články 1302 až 1575 Občianskeho zákonníka a právny rámec pre časovo vymedzené užívanie nehnuteľnosti (*Regime Jurídico da Habitação Periódica*) uvedený ďalej]:

- vlastnícke právo (*direito de propriedade*) (článok 1302 Občianskeho zákonníka),
- spoluvlastníctvo (*compropriedade*) (článok 1403 Občianskeho zákonníka),
- bytové spoluvlastníctvo (*propriedade horizontal*) (článok 1414 Občianskeho zákonníka),
- užívacie právo (*usufruto*) (článok 1439 Občianskeho zákonníka),
- vecné práva na časovo vymedzené užívanie nehnuteľnosti (*direito real de habitação periódica*) (článok 1484 Občianskeho zákonníka),
- vecné práva na časovo vymedzené užívanie nehnuteľnosti (*direito real de habitação periódica*),
- právo stavby (*direito de superfície*) (článok 1524 Občianskeho zákonníka),
- vecné bremená (*servidões prediais*) (článok 1543 Občianskeho zákonníka).

Právny rámec pre časovo vymedzené užívanie nehnuteľnosti bol schválený zákonnou vyhláškou č. 275/93 z 5. augusta 1993, ktorá je k dispozícii v portugalčine na adrese: http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=648&tabela=leis.

VECNE PRÁVA SÚVISIACE SO ZÁRUKAMI

V Občianskom zákonníku sa uvádzajú tieto vecné práva súvisiace so zárukami:

úžitkové záložné právo (*consignação de rendimentos*) (článok 656),

záložné právo (*penhor*) (článok 666),

hypotéka (*hipoteca*) (článok 686),

prednostné právo na nehnuteľnosť (*privilégios imobiliários*) (články 743 a 744),
právo zadržania (*direito de retenção*) (články 754 a 755).

VECNÉ PRÁVA NA HMOTNÉ VECI

V článku 1302 Občianskeho zákonníka sa stanovuje, že iba hnutelné alebo nehnuteľné hmotné veci (vrátane vody) sa môžu stať predmetom vlastníckeho práva, ktoré sa riadi týmto zákonníkom.

VECNÉ PRÁVA NA NEHMOTNÉ VECI

Článok 1303 Občianskeho zákonníka obsahuje odkaz na duševné vlastníctvo, ktoré sa zas riadi zákonníkom priemyselného vlastníctva (*Código da Propriedade Industrial*). Časť právnej vedy potvrdzuje, že duševné vlastníctvo je koncepcia, v ktorej sa spájajú autorské práva a práva súvisiace s autorským právom s priemyselným vlastníctvom. V portugalskom právnom poriadku sa zachovávajú dve kategórie: duševné vlastníctvo (v Občianskom zákonníku) a priemyselné vlastníctvo (v zákonníku priemyselného vlastníctva zverejnenom v prílohe k zákonnej vyhláske č. 110/2018 z 10. decembra 2018).

Podľa článku 2 zákonníka priemyselného vlastníctva do priemyselného vlastníctva patrí oblasť rybárstva, poľnohospodárstva, lesného hospodárstva, živočíšnej výroby a ťažobného priemyslu, priemyslu a obchodu v úzkom zmysle slova, ako aj všetky prírodné alebo vyrobené produkty a služby.

Právna veda nie je jednotná v otázke, či sa vo vnútroštátnom práve uznáva právo vlastníctva a ostatné vecné práva na nehmotné veci, napr. vlastníctvo obchodnej organizácie alebo duševného vlastníctva. Táto otázka podlieha výkladu súdov.

Zákonník priemyselného vlastníctva riadi práva na patenty, úžitkové vzory, polovodičové výrobky, vzory, ochranné známky, odmeny, logá, označenia pôvodu a zemepisné označenia, ako aj ich úpravy a prenos.

Práva vyplývajúce z patentov a úžitkových vzorov, ako aj zo zaznamenaných topografií polovodičových výrobkov, vzorov a ochranných známk a iných typických značiek sa môžu zaťažiť záložným právom – článok 6 zákonníka priemyselného vlastníctva.

Aktuálne znenie zákonníka priemyselného vlastníctva je k dispozícii v portugálčine na adrese:

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=2979&tabela=leis&ficha=1&pagina=1

Pokiaľ ide o obchodné spoločnosti, dedenie práv na účasť alebo podielov z dôvodu úmrtia jedného z partnerov a súvisiace požiadavky sú upravené v zákonníku o obchodných spoločnostiach (*Código das Sociedades Comerciais*), a to najmä v jeho:

článku 184, pokiaľ ide o dedenie z dôvodu úmrtia partnera verejnej obchodnej spoločnosti,

článkoch 198, 225 a 252, pokiaľ ide o dedenie z dôvodu úmrtia partnera spoločnosti s ručením obmedzeným,

článkoch 469 a 475, pokiaľ ide o dedenie z dôvodu úmrtia partnera komanditnej spoločnosti.

Aktuálne znenie zákonníka o obchodných spoločnostiach je k dispozícii v portugálčine na adrese:

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=524&tabela=leis&so_miolo=&

2 Zapisujú sa tieto vecné práva do registra ako práva k nehnuteľnostiam alebo hnutelným veciam, a ak áno, je takýto zápis povinný? Do akého registra alebo registrov sa zapisujú, aké sú požiadavky na zápis a aký je postup?

Áno, spravidla sa tieto práva zapisujú do registra, a to tak, ako sa uvádza ďalej.

KATASTRÁLNE ÚRADY

Na katastrálnych úradoch (*Conservatórias do Registo Predial*) sa zapisujú skutočnosti súvisiace s právnym postavením budov vrátane týchto vecných práv [články 1 a 2 zákonníka o katastre nehnuteľností (*Código de Registo Predial*):

právne skutočnosti, ktoré sú rozhodujúce pre vytvorenie, uznávanie, nadobúdanie alebo úpravu práva vlastníctva, užívacieho práva, práva na používanie a na užívanie nehnuteľnosti, práva stavby alebo vecného bremena,

právne skutočnosti, ktoré sú rozhodujúce pre vytvorenie alebo úpravu bytového spoluvlastníctva a práv na časovo vymedzené užívanie nehnuteľnosti,

zmeny vo vlastníctve pozemkov vyplývajúce z rozdelenia pôdy, zmeny štruktúry a rozdelenia spoločného vlastníctva, ako aj príslušné úpravy,

ponuka prevodu alebo vecného bremena, preferenčných dohôd a naloženia s majetkom v závete, ak nadobudli účinnosť, ako aj prevzatie zmluvy

vyplývajúce z týchto skutočností,

postúpenie majetku veriteľom,

hypotekárny úver, jeho prevod alebo úprava, určenie úrovne priority príslušnej registrácie a úžitkové záložné právo,

postúpenie pohľadávok zabezpečených hypotékou alebo úžitkovým záložným právom v prípade, keď ide o prevod zábezpeky,

nájom na viac než šesť rokov a jeho prevod alebo podnájom s výnimkou poľnohospodárskeho nájmu,

záložné právo k úverovým pohľadávkam zaručeným hypotékou alebo úžitkovým záložným právom a akékoľvek ďalšie úkony alebo dohody, ktoré majú vplyv na tie isté pohľadávky,

akékoľvek ďalšie obmedzenia vlastníckeho práva, ktoré podľa právneho poriadku podliehajú registrácii,

právne skutočnosti, ktoré vedú k zániku práv, vecných bremien alebo vzniknutých nákladov.

Skutočnosti uvedené v predchádzajúcich bodoch je povinné zapisovať s výnimkou skutočností uvedených v článku 8-A zákonníka o katastre nehnuteľností.

Podľa článku 687 Občianskeho zákonníka sa hypotéka musí zapísať v katastri, inak sa vo vzťahu k účastníkom neuzná.

Podmienky zápisu pozemku do katastra sa stanovujú v týchto právnych ustanoveniach zákonníka o katastri nehnuteľností:

pozemky, ktoré podliehajú povinnosti zápisu, lehoty a oprávnenosť práv na nehnuteľnosť sú stanovené v článkoch 8-B, 8-C, 8-D a 9,

predregistrácia, pokračovanie registrácie – najmä zásada dedenia vlastníckeho práva a oslobodenie od predregistrácie v registri nákupov na základe

rozdelenia/dedenia – sú stanovené v článkoch 34 až 35,

oprávnenosť požiadať o zápis a možnosť vyjadrenia sú stanovené v článkoch 36 až 39,

forma a prostriedky podania žiadosti o zápis – najmä právo na elektronický zápis – sú stanovené v článkoch 41 až 42-A,

dokumenty na predloženie sú určené v článkoch 43 až 46.

Zákonník o katastri nehnuteľností je k dispozícii v portugálčine na adrese http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=488&tabela=leis.

Podrobnejšie informácie o žiadostiach určených pre kataster nehnuteľností, obchodný register a evidenciu motorových vozidiel, napríklad návod, ako poslať

žiadosť, požiadavky a služby, sú k dispozícii on-line na adrese <https://justica.gov.pt/>.

ÚRADY OBCHODNÉHO REGISTRA

Skutočnosti určené na zverejnenie právneho postavenia jednotlivých obchodníkov, obchodných spoločností, spoločností občianskeho práva s obchodnou formou a individuálnych spoločností s ručením obmedzeným sa zapisujú na úrade obchodného registra (*Conservatórias do Registo Comercial*). Na úrade obchodného registra sa zapisujú aj určité skutočnosti týkajúce sa právneho postavenia družstiev, verejných podnikov, doplnkových zoskupení a Európskych zoskupení hospodárskych záujmov (článok 1 zákonníka o obchodnom registri – *Código do Registo Comercial*).

Skutočnosti uvedené v článku 15 zákonníka o obchodnom registri sa musia zapísať do registra na úrade obchodného registra, najmä:

„Článok 15 (Skutočnosti podliehajúce povinnej registrácii)

1 – Zápis skutočností uvedených v článku 3 ods. 1 písm. a) až c) a e) až z) a článku 3 ods. 2, v článku 4, v článku 5 písm. a), e) a f), v článkoch 6, 7 a 8 a v článku 10 písm. c) a d) je povinný.

2 – S výnimkou ustanovení týchto odsekov sa o zápis skutočností uvedených v predchádzajúcom odseku musí požiadať do dvoch mesiacov od dátumu vydania.

3 – Skutočnosti uvedené v článku 5 písm. a), e) a f) sa musia vyžiadať do dvoch mesiacov od dátumu zverejnenia vyhlášky, ktorá je pre ne rozhodujúca.

4 – Žiadosť o zápis účtovníctva spoločnosti a účtovníctva jednotlivých spoločností s ručením obmedzeným sa musí podať do pätnásteho dňa siedmeho mesiaca po konci účtovného obdobia.

5 – Povinnej registrácii podliehajú aj žaloby, rozhodnutia, postupy a zabezpečovacie opatrenia stanovené v článku 9.

6 – Zápis predbežného príkazu nie je povinný vtedy, ak žiadosť o zápis požadovaného zabezpečovacieho opatrenia už bola podaná, a zápis tohto opatrenia nie je povinný, ak už bola podaná žiadosť o zápis hlavnej akcie.

7 – Zápis žalób a predbežných príkazov na pozastavenie rozhodnutí obchodných spoločností sa musí vyžiadať do dvoch mesiacov od dátumu ich navrhnutia.

8 – Zápis konečného rozhodnutia vyneseného v rámci žalób a postupov uvedených v predchádzajúcom odseku sa musí vyžiadať do dvoch mesiacov od konečného rozhodnutia, proti ktorému sa nedá odvolať.“

Podmienky zápisu do obchodného registra sú stanovené v článkoch 28 až 53 zákonníka o obchodnom registri.

Podľa článku 32 ods. 1 a 2 zákona o obchodnom registri:

zapísať možno len skutočnosti uvedené v dokumentoch, ktorými sú právne doložené,

dokumenty vyhotovené v cudzom jazyku sa môžu akceptovať, len ak sú preložené, s výnimkou tých, v ktorých sa uvádzajú skutočnosti podliehajúce zápisu prepisom, sú vyhotovené v angličtine, vo francúzštine alebo v španielčine, a prípadov, keď príslušný úradník ovláda daný jazyk.

Pokiaľ ide o finančné povinnosti, podľa článku 51 ods. 1 zákonníka o obchodnom registri nie je možné s konečnou platnosťou zapísať nijaký úkon podliehajúci poplatkom fiškálnej povahy bez zaplataenia alebo zabezpečenia daní.

Zákonník o obchodnom registri je k dispozícii v portugalčine na adrese: http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=506&tabela=leis.

REGISTRÁCIA CENNÝCH PAPIEROV

Tieto cenné papiere, okrem iného zaradené ako také v právnom poriadku, sú oprávnené ako cenné papiere:

cenné papiere a akcie,

dĺhopisy;

vlastné imanie,

podielové listy podnikov kolektívneho investovania,

rozdelené práva vlastníctva cenných papierov uvedených v predchádzajúcich odsekoch za predpokladu, že sa rozdelenie týka celej emisie alebo série alebo je zabezpečené v čase emisie,

kryté záruky,

ostatné dokumenty, ktoré predstavujú homogénne právne situácie za predpokladu, že sú prevoditeľné na trhu.

(článok 1 portugalského zákonníka o cenných papieroch – *Código dos Valores Mobiliários*)

Cenné papiere sú v registrovanej forme (článok 52 portugalského zákonníka o cenných papieroch).

Nadobudnutie cenných papierov, ako aj vytvorenie, úprava alebo zánik užívacieho práva, záložného práva alebo iných právnych situácií, ktoré zaťažujú cenné papiere, sa registrujú (spravidla ich registruje emitent alebo správca) a môžu byť predmetom dedenia.

Zápis cenných papierov, registračné subjekty, požiadavky na zápis, účinky zápisu na vznik, prevod a výkon práv a dedenie týchto práv sa líšia podľa kategórie zábezpeky uvedenej vyššie.

Táto vec sa upravuje v portugalskom zákonníku o cenných papieroch schválenom zákonnou vyhláškou č. 486/99 z 13. novembra 1999, ktorej aktuálne znenie je k dispozícii v portugalčine na adrese:

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=450&so_miolo=&tabela=leis&nversao

EVIDENCIE MOTOROVÝCH VOZIDIEL

Skutočnosti týkajúce sa právneho postavenia motorových vozidiel a ich prípojných vozidiel sa zapisujú v evidenciách motorových vozidiel (*Conservatórias do Registo Automóvel*).

Na účely registrácie sa za vozidlá považujú motorové vozidlá a ich prípojné vozidlá, na ktoré sa podľa zákonníka o cestnej premávke (*Código da Estrada*) vzťahuje registrácia.

V článku 117 zákonníka o cestnej premávke sa uvádza, ktoré vozidlá a prípojné vozidlá sú predmetom povinnej registrácie. Zákonník o cestnej premávke, schválený zákonnou vyhláškou č. 114/94 z 3. mája 1994, v jeho aktuálnom znení je k dispozícii v portugalčine na adrese:

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_estrutura.php?tabela=leis&artigo_id=&nid=349&nversao=&tabela=leis&so_miolo

V článku 5 zákonníka o registrácii motorových vozidiel (*Código de Registo Automóvel*) sa v súvislosti s povinnou registráciou motorových vozidiel stanovuje toto:

„Článok 5

1 – Registrácii podliehajú:

a) vlastnícke právo a užívacie právo

b) výhrada vlastníctva stanovená v zmluvách o predaji motorových vozidiel;

c) hypotéka, jej úprava a prevod, ako aj určenie úrovne priority príslušnej registrácie;

d) finančný lízing a prevod práv, ktoré z neho vyplývajú;

e) prenájom na obdobie dlhšie než jeden rok, keď príslušná zmluva vedie k existencii očakávania prevodu vlastníctva;

f) pridelenie vozidla na prenájom bez vodiča;

g) prevod registrovaných práv alebo pohľadávok a záložného práva, zablokovanie a zaistenie takýchto pohľadávok;

h) zablokovanie a správne opatrenia alebo úkony, ktoré majú vplyv na voľné nakladanie s vozidlami;

i) bremená nescudziteľnosti alebo nedostupnosti stanovené v daňových právnych predpisoch;

j) používateľ bez vlastníckeho práva;

k) vyhlásenie o platobnej neschopnosti

l) zánik alebo úprava práv alebo poplatkov, ktoré už boli registrované, zmena zloženia názvu alebo označenia a zmena obvyklého pobytu alebo sídla vlastníkov vozidiel, nositeľov užívacieho práva na vozidlá a ich nájomcov;

m) konfiškácia registračného osvedčenia v prípadoch, keď je to nariadené správnymi a policajnými orgánmi, ako aj žiadosť o zabavenie a konfiškáciu vozidiel podľa osobitného postupu o regularizácii vlastníctva;

n) konfiškácia v trestnom konaní;

o) zaistenie vozidla na základe správneho trestného rozkazu podľa článku 147 ods. 3 zákonníka cestnej premávky schváleného zákonnou vyhláškou č. 114/94 z 3. mája 1994 v znení zmien;

p) vyhlásenie o zaistení vozidla v prospech štátu uznesením právoplatného súdneho rozhodnutia;

q) iné právne skutočnosti, ktoré zo zákona podliehajú registrácii.

2 – Registrácia skutočností uvedených v písmenách a), b), d), e), f) a i) predchádzajúceho odseku a registrácia zmeny názvu alebo označenia a obvyklého pobytu alebo sídla vlastníkov vozidiel, nositeľov užívacieho práva na vozidlá a ich nájomcov je povinná.

3 – Od registrácie vlastníctva v prípade dedičstva sa upúšťa, keď dedičia plánujú vozidlo previesť.“

Motorové vozidlá nemožno založiť – článok 8 zákonníka registrácie motorových vozidiel.

Požiadavky na registráciu motorových vozidiel možno nájsť na adrese: <https://justica.gov.pt/Registos/Veiculos/Documents-do-veiculo>

Registráciu motorových vozidiel upravuje zákonná vyhláška č. 54/75 z 12. februára 1975, ktorá je k dispozícii na adrese:

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=598&tabela=leis.

Treba uviesť aj nariadenie o registrácii motorových vozidiel (*Regulamento do Registo de Automóveis*), ktoré sa riadi zákonnou vyhláškou č. 55/75 z 12.

februára 1975 a je k dispozícii na adrese: http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=606&tabela=leis.

NÁRODNÝ REGISTER LIETADIEL

Lietadlo alebo nezávislé vybavenie (motor, rotor, vrtuľa atď.) sa musia registrovať v národnom registri lietadiel (*Registo Aeronáutico Nacional*).

Žiadosť o registráciu sa podáva s použitím formuláru, ku ktorému sa priloží táto dokumentácia:

kúpno-predajná zmluva alebo iná kúpna listina;

potvrdenie o vyňatí z registra lietadiel krajiny predchádzajúcej registrácie alebo osvedčenie o neregistrácii;

osvedčenie o colnom konaní v prípade dovozu lietadla z krajiny mimo EÚ;

dve fotografie lietadla, jedna spredu a jedna z boku tak, aby bol vidieť namaľovaný kód štátu a evidenčné číslo, vo formáte 9x12, bez okraja a vytlačené v neutrálnych farbách.

Dokumenty vydané v cudzích krajinách musia obsahovať podpisy osôb riadne overené notárom a úradne potvrdené, s priloženou apostilou, v súlade s ustanoveniami článkov 3 a 4 Haagskeho dohovoru z 5. októbra 1961 o zrušení požiadavky vyššieho overenia zahraničných verejných listín ratifikovaného zákonnou vyhláškou č. 48450 z 24. júna 1968, alebo notársky overené a potvrdené portugalským diplomatickým alebo konzulárnym zástupcom v danej krajine.

Dokumenty vystavené v Portugalsku právny subjektom musia niesť podpisy právnych zástupcov uznaných zákonom, so slovami „riadne splnomocnení pri náležitom výkone ich právomocí“.

Ďalšie informácie sa nachádzajú na webovom sídle národného úradu pre civilné letectvo (*Autoridade Nacional de Aviação Civil*) na adrese:

<http://www.anac.pt/vPT/Generico/Aeronaves/RegistoAeronauticoNacional/RegistodeAeronaves/Paginas/RegistodeAeronaves.aspx>.

REGISTER PLAVIDIEL

Registrácia plavidiel sa riadi zákonnou vyhláškou č. 265/72 z 31. júla 1972 (všeobecné nariadenie o prístavných orgánoch – *Regulamento Geral das Capitánias*), ktorá je k dispozícii na adrese:

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=1721&tabela=leis&ficha=1&pagina=1&so_miolo=&.

Okrem toho sa uplatňuje zákonná vyhláška č. 96/89 z 28. marca 1989, ktorou sa ustanovuje medzinárodný register plavidiel Madeiry (*Registo Internacional de Navios da Madeira*), a ministerský vykonávací príkaz č. 715/89 z 23. augusta 1989 (<https://dre.pt/application/file/a/618419>), ktorým sa upravujú určité prvky tohto registra.

Poznámka: zákonná vyhláška č. 96/89 z 28. marca 1989 sa opätovne zverejnila ako príloha k zákonu č. 56/2020 z 27. augusta 2020. Jej aktuálne znenie je k dispozícii na tejto adrese:

<https://dre.pt/application/file/a/141259926>

V tomto právnom rámci:

vnútroštátne plavidlá, okrem plavidiel patriacich námorným silám, musia mať registrované vlastníctvo, aby mohli vykonávať činnosti, podľa ktorých sa klasifikujú (článok 72 ods. 1 všeobecného nariadenia o prístavných orgánoch),

obchodné plavidlá podliehajú aj komerčnej registrácii v súlade s príslušným právom (článok 72 ods. 3 všeobecného nariadenia o prístavných orgánoch),

vnútroštátne plavidlá sa registrujú na námorných úradoch s výnimkou rekreačných plavidiel, ktoré registrujú organizácie uvedené v platných právnych predpisoch (článok 73 ods. 1 všeobecného nariadenia o prístavných orgánoch),

v prípade nákupov alebo stavby nových lodí má právomoc námorný úrad uvedený v príslušnom povolení (článok 73 ods. 2 všeobecného nariadenia o prístavných orgánoch),

v prípade nákupov alebo opráv lodí je príslušným vykonávať registráciu námorný úrad, v ktorom boli zaregistrované náhradné jednotky (článok 73 ods. 3 všeobecného nariadenia o prístavných orgánoch),

plavidlo postavené alebo nadobudnuté v prístave na ktorejkoľvek časti územia štátu sa môže predať alebo registrovať v inom prístave tej istej alebo inej časti územia za predpokladu, že má zodpovedajúce povolenie (článok 73 ods. 4 všeobecného nariadenia o prístavných orgánoch),

lahké plavidlá na palube, aj keď ide o záchranné člny, malé pomocné rybárske plavidlá a malé nemotorizované plážové plavidlá bez plachiet, ako sú loďky, skify, nafukovacie člny a šliapacie plavidlá na použitie vo vzdialenosti najviac 300 m počas odlivu, sú oslobodené od registrácie, podliehajú však právomoci námorného úradu, ktorý zodpovedá za vydávanie licencií na ich prevádzku (článok 77 všeobecného nariadenia o prístavných orgánoch).

Požiadavky na registráciu plavidiel sú stanovené v článku 78 všeobecného nariadenia o prístavných orgánoch.

Konkrétne, pokiaľ ide o registráciu vozidiel v prípade dedenia z dôvodu úmrtia:

v prípade dedenia vychádzajú zmeny registrácie z osvedčenia o rozdelení dedičstva alebo z tabuľky rozdelenia a príslušného potvrdzujúceho rozsudku doplnených dokumentom vydaným príslušným finančným úradom, v ktorom sa potvrdzuje, že príslušná daň z dedičstva (článok 82 ods. 2 všeobecného nariadenia o prístavných orgánoch) bola zaplatená, zaistená alebo že nie je splatná,

registráciu zahraničných plavidiel nadobudnutých v dôsledku dedenia alebo prostredníctvom žaloby podanej na portugalských súdoch vykonáva námorný úrad stanovený vyšším orgánom (článok 75 ods. 3 všeobecného nariadenia o prístavných orgánoch).

REGISTER ZBRANÍ

Právny rámec pre zbrane a muníciu, schválený zákonom č. 5/2006 z 23. februára 2006, je k dispozícii na adrese:

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?artigo_id=692A0037&nid=692&tabela=leis&pagina=1&ficha=1&so_miolo=&nversao=#artigo.

Zbrane a munícia podliehajú povinnému oznámeniu a registrácii v PSP (verejná polícia).

Na dedenie z dôvodu úmrtia sa vzťahujú požiadavky stanovené v článku 37 uvedeného právneho rámca týkajúceho sa zbraní a munície.

REGISTRÁCIA DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA sa uskutočňuje v Národnom ústave pre priemyselné vlastníctvo (*Instituto Nacional da Propriedade Industrial*).

Patenty, úžitkové vzory, polovodičové výrobky a vzory alebo modely, odmeny alebo registrácie log, označenia pôvodu a zemepisné označenia pridávajú

Národný ústav pre priemyselné vlastníctvo, ktorému sa musia predložiť príslušné žiadosti.

Požiadavky na žiadosti o udelenie alebo o registráciu a ich účinky sú stanovené v zákonníku priemyselného vlastníctva pre každú z uvedených kategórií, čím nie sú dotknuté právne predpisy Európskej únie a platné medzinárodné dohovory.

Praktické informácie o tom, ako predkladať a pripravovať žiadosť o udelenie alebo registráciu, sa nachádzajú na webovom sídle Národného ústavu pre priemyselné vlastníctvo na adrese: <http://www.marcaspatentes.pt/index.php?section=69> [marcaspatentes.pt/index.php?section=69](http://www.marcaspatentes.pt/index.php?section=69).

3 Aké následky vyplývajú zo zápisu vecných práv?

Zápis vecných práv k nehnuteľnostiam spravidla nemá konštitutívny účinok. V prípade ďalších kategórií majetku však toto pravidlo môže zahŕňať výnimky stanovené v osobitných právnych ustanoveniach.

ÚČINKY ZÁPISU V KATASTRI NEHNUTEĽNOSTÍ

Účinky spojené so zápisom vecných práv k nehnuteľnému majetku sú účinky uvedené v článkoch 4 až 7 zákonníka o katastre nehnuteľností a sú to:

„Článok 4 (Účinok medzi stranami)

1 – Účastníci konania a ich dedičia sa môžu odvolať na skutočnosti, ktoré sú predmetom zápisu, aj keď nedošlo k ich zápisu.

2 – Predchádzajúci odsek sa netýka skutočností, ktoré tvoria hypotéku, ktorej účinok medzi účastníkmi závisí od vykonaného zápisu.“

„Článok 5 (Vymáhanie od tretích strán)

1 – Skutočnosti podliehajúce zápisu majú účinok voči tretím stranám až po dátume ich zápisu.

2 – Ustanovenia predchádzajúceho odseku sa neuplatňujú v týchto prípadoch:

a) nadobudnutie práv uvedených v článku 2 ods. 1 písm. a) na základe vydržania;

b) zdanlivé vecné bremená;

c) skutočnosti týkajúce sa neurčitého majetku, ak tento majetok nebol riadne oznámený a spresnený.

3 – Absenciu zápisu nemôžu proti zainteresovaným stranám uplatňovať osoby, ktoré ho majú povinnosť presadzovať, ani ich dedičia.

4 – Na účely zápisu sú tretími stranami osoby, ktoré nadobudli vzájomne nezlúčiteľné práva od spoločného autora.

5 – Nezapísaný prenájom trvajúci dlhšie než šesť rokov nie je voči tretím stranám vykonateľný.“

„Článok 6 (Prednosť zápisu)

1 – Skôr zapísané právo má prednosť pred neskôr zapísanými právami súvisiacimi s tým istým majetkom, a to podľa dátumu zápisu a v prípade zápisu v ten istý deň podľa časového poradia príslušných podaní.

2 – (Zrušený)

3 – Zápis, ktorý sa stane konečným, si zachováva prioritu, ktorú mal v čase, keď bol predbežný.

4 – V prípade zamietnutia si zápis, ktorý sa uskutočnil po odvolaní považovanom za odôvodnené, zachováva prioritu zodpovedajúcu podaniu zamietnutého dokumentu.“

„Článok 7 (Predpoklady vyplývajúce zo zápisu)

Konečný zápis tvorí predpoklad, že právo existuje a týka sa registrovaného nositeľa, v súlade s podmienkami, ktoré sa v registrácii vymedzujú.“

ÚČINKY ZÁPISU V OBCHODNOM REGISTRI

Účinky zápisu v obchodnom registri vyplývajú v podstate z ustanovení článkov 11 až 14 zákonníka o obchodnom registri, a to takto:

„Článok 11 (Predpoklady vyplývajúce zo zápisu)

Zápis konečným prepisom tvorí predpoklad existencie právnej situácie v súlade s podmienkami, ktoré sa registrácii vymedzujú.“

„Článok 12 (Prednosť zápisu)

Skôr zapísaná skutočnosť má prednosť pred neskôr zapísanými skutočnosťami súvisiacimi s tým istým podielom alebo majetkom spoločnosti, a to podľa poradia príslušnej žiadosti.“

„Článok 13 (Účinok medzi stranami)

1 – Účastníci konania a ich dedičia sa môžu odvolať na skutočnosti, ktoré sú predmetom zápisu, aj keď nedošlo k ich zápisu.

2 – z predchádzajúceho odseku sú zakladajúce dokumenty spoločností a ich zmeny, ktorých sa týkajú ustanovenia zákonníka o obchodných spoločnostiach a právne predpisy o európskych verejných akciových spoločnostiach.“

„Článok 14 (Vymáhanie od tretích strán)

1 – Skutočnosti podliehajúce zápisu majú účinok voči tretím stranám až po dátume ich zápisu.

2 – Skutočnosti podliehajúce zápisu a povinnému zverejneniu v súlade s článkom 70 ods. 2 majú účinok voči tretím stranám až po dátume uverejnenia.

3 – Absenciu zápisu nemôžu proti zainteresovaným stranám uplatňovať ich právni zástupcovia, ktorí ho majú povinnosť presadzovať, ani ich dedičia.

4 – Ustanovenia tohto článku sa uplatňujú bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia zákonníka o obchodných spoločnostiach a právne predpisy týkajúce sa európskych verejných akciových spoločností.“

ÚČINKY REGISTRÁCIE CENNÝCH PAPIEROV

Účinky registrácie cenných papierov sa uvádzajú v uvedenom zákonníku o cenných papieroch (*Código dos Valores Imobiliários*) a líšia sa podľa dotknutej kategórie cenných papierov. Registráciou môže vzniknúť právo, pokiaľ ide o isté kategórie cenných papierov (článok 73 spomenutého zákonníka o cenných papieroch).

ÚČINKY REGISTRÁCIE ZVÝŠNÝCH KATEGóriÍ TOVARU UVEDENÝCH VYŠŠIE

Účinky registrácie zbraní, lietadiel, plavidiel, motorových vozidiel, duševného alebo priemyselného vlastníctva sa uvádzajú v osobitných právnych predpisoch, ktoré už boli uvedené, pre každú z týchto kategórií majetku.

4 Sú v platnosti nejaké osobitné pravidlá a postupy na prispôsobenie vecného práva, na ktoré má osoba nárok na základe rozhodného práva pre dedenie, v prípade, že právny poriadok členského štátu, v ktorom sa tohto práva dovoláva, toto vecné právo nepozná?

Právne ustanovenia, ktoré sa môžu uplatňovať na prispôsobenie vecných práv v prípade dedenia, sú v zásade článok 15 Občianskeho zákonníka (napr. v prípade, keď prispôsobenie vykonáva súd v rámci súdneho konania) a článok 43-A zákonníka o katastre nehnuteľností (napr. v prípade, keď prispôsobenie vykonáva úradník katastra prostredníctvom zápisu).

Článok 15 Občianskeho zákonníka (Oprávnenosť):

„Právomoci prisudzované právu sa týkajú iba tých pravidiel, ktoré na základe svojho obsahu a funkcie v danom právnom poriadku tvoria časť systému uvedeného v kolíznej norme.“

Článok 43-A zákonníka o katastre nehnuteľností (dôkaz cudzieho právneho poriadku)

„Ak sa musí posúdiť oprávnenosť žiadosti o zápis na základe cudzieho práva, zainteresovaná strana musí dokázať obsah žiadosti prostredníctvom vhodného dokumentu.“

Okrem týchto právnych ustanovení existujú pravidlá výkladu vypracované v rámci právnej vedy. Široká koncepcia prispôsobenia podľa týchto prísnych pravidiel zahŕňa minimálne dve rôzne situácie.

Prispôsobenie v úzkom zmysle, ktoré môže nastať, keď sa vyskytne technický problém vyplývajúci z uplatňovania dvoch rôznych právnych poriadkov v oblasti dedenia. Napríklad v prípade osvojeného dieťaťa, ktorého osvojiteľia aj biologickí rodičia zomreli, ak sa na dedenie z dôvodu úmrtia osvojiteľov uplatňuje právny poriadok krajiny X a na dedenie vyplývajúce z úmrtia biologických rodičov sa uplatňuje právny poriadok krajiny Y, môže to viesť k dôsledkom, ktoré neboli zamýšľané ani v jednom z dotknutých právnych systémov (napr. osvojené dieťa koniec koncov nie je ani dedičom osvojiteľov, ani biologických rodičov). Súd musí tento problém vyriešiť prostredníctvom prispôsobenia.

Ďalšia situácia, pričom nejde o prispôsobenie v prísnom zmysle slova, ale skôr o náhradu/transpozíciu, nastáva vtedy, keď sa zásada zakotvená v inom právnom poriadku nahradí zásadou známou v domácich právnych predpisoch.

Koncepcia náhrady/transpozície predstavuje vhodnejší rámec pre prípady prispôsobenia vecných práv uvedeného v článku 31 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 zo 4. júla 2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve. Názorným prípadom by bolo napríklad nahradenie zásady „*prenájmu*“ (zakotvenej v právnom poriadku iného štátu, ktorá však neexistuje v portugalských právnych predpisoch) vecným právom stavby (zakotveným v portugalských právnych predpisoch).

Súd v rámci súdneho konania a úradník registra v čase zápisu môže vykonať takúto náhradu či transpozíciu. Proti rozhodnutiu úradníka registra sa možno odvolať na súde (články 140 až 146 zákonníka o katastri nehnuteľností).

POZNÁMKA

Informácie uvedené v tomto prehľade nie sú úplné ani záväzné pre kontaktný bod, pre súdy ani pre iné subjekty a orgány. Hoci sa tieto prehľady pravidelne aktualizujú, nemusia obsahovať všetky zmeny právneho poriadku, a preto ich prečítanie nepredstavuje náhradu za prečítanie aktuálne platných textov právnych predpisov.

Posledná aktualizácia: 04/03/2022

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.